

Téma

Proměnné ve výzkumu

Přednášky ze *Základů pedagogické metodologie*

Kateřina Vlčková, KPd PdF MU Brno

1

Proměnné

- angl. variable(s)
- je to jev, vlastnost, podmínka, činitel, které zkoumáme
 - např. věk, vědomosti, IQ, délka praxe, chování,...
- je to prvek zkoumání, který nabývá různé hodnoty a ty musíme definovat
 - věk: muž – žena,
 - stav: svobodný, ženatý, vdaná, rozvedený/á,...
- je třeba je operacionalizovat, **operačně definovat**, tak aby byly měřitelné

2

2 druhy proměnných

- **MĚRITELNÉ**
 - jde určit počet, míru (stupeň) určitého jevu nebo vlastnosti
 - nabývají hodnoty v určitém rozpětí (lepší – horší; více – méně; dříve-později)
 - př. vědomosti, počet chyb v pravopise, oblíbenost předmětu na škále, neurotičnost dítěte pomocí Eysenkova dotazníku
- **KATEGORIÁLNÍ**
 - nelze je kvantifikovat, jen zařadit do tříd, do kategorií
 - dichotomické: pohlaví – žena – muž, výsledek Zk – složil – nesložil
 - př. rodinný stav, ročník – 1-9, vyučovací předmět, metoda, vzdělání rodičů

3

2 typy proměnných

- **Nezávisle proměnná**
 - je to příčina změny v druhé proměnné
- **Závisle proměnná**
 - ta, co se mění vlivem, je závislá na té, co na ni působí (nezávislé)
 - př. výsledek žáků (mění se vlivem vyučovacího stylu)

4